

моделювання бізнес-процесів як існуючих на підприємстві, так і створених у майбутньому.

Опираючись на створені моделі, керівник зможе змінити процес прийняття рішення відповідно з етапами процедури раціонального прийняття рішення. Ці заходи дозволяють упорядкувати процедуру прийняття рішень в організації та підвищити їх ефективність. Наступною важливою задачею є вибір методу побудови моделі бізнес-процесу прийняття управлінського рішення. Оскільки головним споживачем інформації про процес є директори підприємства, значить і модель повинна бути описана в таких термінах, які були б зрозумілі не тільки експертам, що будують цю модель, але й керівникам організації. Тільки тоді вони зможуть оцінити побудовану модель і внести до неї свої корективи, що враховують специфіку компанії. Зараз у світі існує безліч методологій побудови моделей бізнес-процесів. Але з цього різноманіття виділяються дві методології (нотації), які є найбільш поширеними, – це методології IDEF0 та ARIS.

Стандарт моделювання IDEF0 ґрунтується на розробленій та запропонованій в 70-х роках ХХ ст. методології структурного аналізу SADT (технологія структурного аналізу і проектування). Методологія IDEF0 отримала широке поширення і прийнята як стандарт у декількох міжнародних організаціях. Нотація IDEF3 була розроблена для зручності опису потоку робіт. Стандарт моделювання ARIS розроблений в Німеччині і зараз використовується компанією SAP при впровадженні своїх інформаційних систем на підприємствах по всьому світу. Методологія ARIS використовується для опису потоку робіт і є, певною мірою, розширеною і деталізованою версією нотації IDEF3.

Жодна з представлених вище методик не є досконалою за всіма параметрами, все залежить від сфери діяльності підприємства і цілей, які воно переслідує.

Література:

1. Мединський В.Г. Теорія управління : Підручник / В.Г. Мединський. – М. : Инфра-М, 2008. – 293 с.
2. Репин В.В. Процессный подход к управлению. Моделирование бизнес-процессов. – М. : РИА «Стандарты и качество», 2004. – 408 с.

*Фешин С.Г.,
аспірант,*

Полтавський університет економіки і торгівлі

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ СИСТЕМ НА ФОРМУВАННЯ СУТНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Будь-яке підприємство, незалежно від форми власності та організаційно-правового статусу, завжди потребує системи управління. Сучасна система управлінських функцій може бути представлена переліком основних завдань, які пов'язані з координацією та інтеграцією зусиль членів організації щодо досягнення загальної мети, організацією взаємодії та підтримкою контактів між робочими групами і окремими членами його підрозділів, розподілом матеріальних і людських ресурсів, розробкою системи мотивації, контактами із зовнішніми організаціями, інноваційною, маркетинговою і рекламною діяльністю, плануванням і контролем за виконанням рішень, корекцією діяльності залежно від зміни умов роботи [4, с. 164].

Система управління являє собою сукупність усіх елементів, підсистем і комунікацій між ними, а також процесів, що забезпечують функціонування підприємства. Управління повинно забезпечувати збереження структури системи, підтримку режиму діяльності, реалізацію програм, цілей функціонування в умовах зовнішніх і внутрішніх впливів, що супроводжують їх [1, с. 68].

Оскільки підприємство є складною системою, то сукупність елементів, які мають риси самої системи, задають її структуру. Оскільки підприємства різняться між собою за сферами діяльності, розмірами, технологічними процесами, але всі вони, як системи, мають спільні характеристики, такі як: множинність, цілеспрямованість, стійкість, структурованість, ієрархічність, інтегрованість, гнучкість та адаптивність, тому можуть розглядатись як складні відкриті виробничо-господарські і соціальні системи, що здатні функціонувати тільки за умови активної взаємодії із зовнішнім середовищем. Входом для такого типу системи є всі види ресурсів (матеріал, інформація, працівники, капітал та ін.), а виходом – управлінські рішення, продукція, послуги, прибуток та ін. Між даними компонентами існує тісний зв'язок, а саме проміжною ланкою виступає сам процес – суто функціонування даної системи, діяльність на підприємстві.

Розгляд підприємства як системи дає можливість розглядати його управління з урахуванням синергії та ентропії.

Синергетика стверджує, що при високій організованості системи сума властивостей системи буде вище суми властивостей її компонентів. Синергія також може розглядатися як узгодженість окремих виробничих внутрішніх і зовнішніх складових. Виділяють наступні основні види синергії: синергія управління, виробнича синергія, маркетингова синергія, фінансова синергія. Досягнення усіх її видів на підприємстві приводить до формування загального синергетичного ефекту.

Ефект синергії – це ефект від спільної дії всіх елементів системи, що приводить до збільшення якісних показників функціонування без збільшення кількісних. Це пояснюється тим, що підприємство як відкрита система є одночасно і матеріально-інформаційною сутністю, і інформаційно-матеріальною [3].

Поняття ентропії є одним із фундаментальних властивостей будь-яких систем, за допомогою якого можливе визначення ефективності управлінської діяльності на підприємстві. Визначення стану ентропії впливає на невизначеність ситуації, внутрішню непорядкованість в роботі його підрозділів та системи в цілому. Ентропія збільшується при хаотичному розподілі інформаційних ресурсів і зменшується при їх впорядкуванні [2, с. 220].

Організаційна структура підприємства повинна мати всі ознаки системи. Тому системний підхід до розгляду і функціонування підприємства – це необхідна умова управління його діяльністю.

Література:

1. Василенко В.О. Антикризисное управление предприятием : навч. посіб. – К. : ЦУЛ, 2003. – 504 с.
2. Краснов Г.А., Виноградов В.В., Краснов А.А. Условие возникновения синергетического эффекта при интеграции экономических систем // Вестник Нижегородского университета им. Н.И. Лобачевского. – 2009. – №4. – С. 219-222.
3. Куприянова К.О. Одесська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова. Синергетичний ефект, як засіб підвищення ефективності діяльності підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2010/Economics/63516.doc.htm>.
4. Монастирський Г.Л. Теорія організації: навч. посіб. / Г.Л. Монастирський. – К. : Знання, 2008. – 319 с.

Цегелик Г.Г.,
професор, д.ф.-м.н.,
Добуляк Л.П.,
асистент,

Львівський національний університет імені Івана Франка

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ІДЕАЛЬНОЇ ТОЧКИ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ДВОКРИТЕРІАЛЬНОЇ ЗАДАЧІ ПЛАНУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА

На практиці часто зустрічаються задачі, в яких треба одночасно оптимізувати декілька критеріїв. Це так звані задачі багатокритеріальної оптимізації. Нами побудовано математичну модель задачі планування виробництва з двома критеріями, які повинні одночасно забезпечити максимальний прибуток і максимальний випуск продукції з найбільшим попитом [1].

Припустимо, що фірма, використовуючи наявні ресурси, має можливість виробляти продукцію декількох видів. Відомо, скільки одиниць кожного ресурсу використовується для виробництва одиниці кожного виду продукції, запас кожного ресурсу, прибуток від реалізації одиниці виробленої продукції кожного виду, а також попит на продукції кожного виду. Задача полягає в наступному: треба так скласти план випуску продукції, щоб максимально використати наявні ресурси і в той же час одночасно забезпечити максимальний прибуток і максимальний випуск продукції з найбільшим попитом. Для складання математичної моделі задачі введені позначення: n – кількість видів продукції, яку може виробляти фірма; m – кількість різних ресурсів, що використовується у виробництві продукції; a_{ij} – кількість одиниць i -го ресурсу, що використовуються для виробництва одиниці j -ої продукції; b_i – кількість одиниць i -го ресурсу, яку можна використати у виробництві продукції; c_j – прибуток від реалізації одиниці виробленої продукції j -го виду; p_j – величина попиту на продукції j -го виду; x_j – план виробництва продукції j -го виду (шукані величини).